

**ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
STARTEGINIO PLANAVIMO IR FINANSŲ SKYRIUS**

**SPRENDIMO „DĖL ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS 2024 METŲ BIUDŽETO
PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

2024-01-16

Šiauliai

Parengto sprendimo projekto tikslas ir uždaviniai.

Patvirtinti Šiaulių miesto savivaldybės 2024 metų biudžetą.

Šiuo metu galiojančios teisinio reguliavimo nuostatos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymais savivaldybių biudžetai tvirtinami kasmet Savivaldybės tarybos sprendimu. Biudžetas patvirtinamas per du mėnesius nuo Lietuvos Respublikos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymo patvirtinimo. Jeigu biudžetas laiku nepatvirtinamas, asignavimai metų pradžioje iki biudžeto patvirtinimo kiekvieną mėnesį negali viršyti 1/12 praėjusių metų biudžeto asignavimų.

Šiaulių miesto savivaldybės 2024 metų biudžeto projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymu, Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“, oficialios statistikos portale skelbiamais duomenimis, Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2022 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. T-265 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto sudarymo, vykdymo ir atskaitomybės tvarkos aprašo patvirtinimo“, taip pat biudžeto asignavimų valdytojų programomis ir jų sąmatų projektais.

Šiaulių miesto savivaldybės 2024 metų biudžeto pajamos ir kiti finansavimo šaltiniai

Savivaldybės 2024 metų biudžeto projekto 1.1 p. planuojami finansavimo šaltiniai sudarys – 272 118,5 tūkst. Eur, t. y. 48 966,1 tūkst. Eur daugiau negu buvo patvirtinta 2023 metų pirminiame biudžete ir 15 344,1 tūkst. Eur daugiau negu buvo patvirtinta 2023 metų patikslintame biudžete. Planuojamas pajamas sudarys: mokesčiai – 108 364,0 tūkst. Eur, dotacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas, – 103 450,9 tūkst. Eur ir kitos pajamos, įskaitant materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamas, – 16 883,5 tūkst. Eur.

Kitus finansavimo šaltinius sudarys: lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2023-12-31) – 32 383,0 tūkst. Eur ir planuojama ilgalaikė paskola – 11 037,1 tūkst. Eur.

Šiaulių miesto savivaldybės 2024 metų biudžeto pajamos ir kiti finansavimo šaltiniai

(tūkst. Eur)

Finansavimo šaltinis	2023 m. finansavimo šaltinių planas		2024 m. finansavimo šaltinių planas	2024 m. +;- palyginti su 2023 m. finansavimo šaltinių planu	
	patvirtintas	patikslintas		patvirtintu	patikslintu
Mokesčiai, iš viso	93 316,0	93 316,0	108 364,0	15 048,0	15 048,0
t. sk. Gyventojų pajamų mokestis	88 791,0	88 791,0	103 604,0	14 813,0	14 813,0
Dotacijos	86 504,8	108 201,1	103 450,9	16 946,1	-4 750,2

Kitos pajamos, įskaitant materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamas	16 021,1	20 872,7	16 883,5	862,4	-3 989,2
Iš viso: pajamų	195 841,9	222 389,8	228 698,4	32 856,5	6 308,6
Praėjusių metų nepanaudota pajamų dalis, kuri viršija praėjusių metų panaudotus asignavimus	22 684,0	22 684,0	32 383,0	9 699,0	9 699,0
Paskola	4 626,5	11 700,6	11 037,1	6 410,6	-663,5
Iš viso finansinių šaltinių	223 152,4	256 774,4	272 118,5	48 966,1	15 344,1

Savivaldybių biudžetams pagrindinį pajamų rodiklį, t. y. pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio, planuoja Lietuvos Respublikos finansų ministerija, ir jis yra tvirtinamas Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymu. Šio įstatymo 5 priede numatytas Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto finansinis rodiklis – prognozuojamos pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio – 103 604,0 tūkst. Eur, tai yra 14 813,0 tūkst. Eur arba 16,1 proc. daugiau negu buvo skirta Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatyme.

Planuojama surinkti šiuos **turto mokesčius**: žemės mokesčio – 380,0 tūkst. Eur, t. y. 5,0 tūkst. Eur daugiau nei 2023 metų, nekilnojamojo turto mokesčio – 3 900,0 tūkst. Eur, t. y. 300,0 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų, paveldimo turto mokesčio – 100,0 tūkst. Eur, t. y. 20,0 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų Iš mokesčių už aplinkos teršimą planuojama surinkti 250,0 tūkst. Eur, t. y. 50,0 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų planas.

Valstybės biudžeto dotacijos numatytos vadovaujantis valstybės institucijų ir įstaigų priimtais teisės aktais. Valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų prognozuojama gauti 103 450,9 tūkst. Eur, t. y. 16 946,1 tūkst. Eur daugiau negu buvo patvirtinta 2023 metų pirminiame biudžete ir 4 750,2 tūkst. Eur mažiau, nei buvo 2023 metų patikslintame biudžete, iš jų:

- valstybinėms (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijoms vykdyti – 9 872,9 tūkst. Eur, t. y. 45,4 proc. arba 3 081,6 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintame plane;

- ugdymo reikmėms finansuoti – 60 139,9 tūkst. Eur, t. y. 20,5 proc. arba 10 230,4 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintame plane;

- savivaldybės mokykloms (klasėms arba grupėms), skirtoms šalies (regiono) mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, ir kitoms savivaldybei perduotoms įstaigoms išlaikyti – 6 486,9 tūkst. Eur, t. y. 0,1 proc. arba 8,1 tūkst. Eur mažiau negu 2023 metų patvirtintame plane;

- kitos tikslinės dotacijos – 14 216,2 tūkst. Eur, t. y. 15,4 proc. arba 1 896,0 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintame plane.

- Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos (projektams) – 12 735,0 tūkst. Eur, t. y. 15,9 proc. arba 1 746,2 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintame plane.

Kitos pajamos Savivaldybės 2024 metų biudžete sudarys 15 703,5 tūkst. Eur, t. y. 6,2 proc. arba 912,4 tūkst. Eur daugiau negu patvirtinta 2023 metų plane, iš jų:

- dividendų planuojama gauti 511,0 tūkst. Eur, t. y. 25,7 proc. arba 104,5 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintame plane. Šių pajamų prognozė sudaryta pagal Savivaldybės administracijos skyrių pateiktus duomenis;

- nuomos mokesčio už valstybinę žemę planuojama gauti 770,0 tūkst. Eur, t. y. 70,0 tūkst. Eur mažiau negu 2023 metų patvirtintame plane;

- pajamų už patalpų nuomą, įskaitant biudžetines įstaigas, planuojama gauti 604,6 tūkst. Eur, t. y. 2,4 proc. arba 14,1 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintame plane. Šių pajamų prognozė sudaryta pagal Savivaldybės administracijos skyrių pateiktus duomenis;

- biudžetinės įstaigos planuoja gauti pajamų, įskaitant įmokas už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose 6 586,9 tūkst. Eur, t. y. 9,4 proc. arba 568,3 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintame plane;

- valstybės rinkliavų planuojama surinkti 76,0 tūkst. Eur tūkst., t. y. 23,4 proc. arba 14,4 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintame plane. Valstybės rinkliavos planuojamos pagal Savivaldybės administracijos skyrių pateiktus duomenis apie planuojamas suteikti paslaugas;

- vietinių rinkliavų planuojama surinkti 6 010,0 tūkst. Eur, t. y. 2,3 proc. arba 136,1 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintas planas. Planas sudarytas pagal Savivaldybės administracijos skyrių pateiktus duomenis;

- pajamų iš baudų ir konfiskacijos planuojama 400,0 tūkst. Eur, t. y. 33,3 proc. arba 100,0 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintas planas. Planas sudarytas pagal Savivaldybės administracijos skyrių pateiktus duomenis.

- mokesčio už valstybinius gamtos išteklius planuojama gauti 100,0 tūkst. Eur, t. y. 2023 metų lygis;

- kitų neišvardytų pajamų planuojama gauti 645,0 tūkst. Eur, t. y. beveik 23,6 proc. arba 45,0 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintas planas.

Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų planuojama gauti 1180,0 tūkst. Eur, t. y. 50,0 tūkst. Eur mažiau negu 2023 metų patvirtintas planas.

Kiti finansavimo šaltiniai Savivaldybės 2024 metų biudžete sudarys 43 420,1 tūkst. Eur, t. y. 16 109,6 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintas planas ir 9 035,5 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patikslintas planas:

- 2024 metais planuojama skolintis investicijų projektams finansuoti 11 037,1 tūkst. Eur, t. y. 2,4 karto arba 6 410,6 tūkst. Eur daugiau negu 2023 metų patvirtintas planas ir 6 proc. arba 663,5 tūkst. Eur mažiau negu 2023 metų patikslintas planas.

- Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2023-12-31) sudarė 32 383,0 tūkst. Eur, t. y. 42,7 proc. arba 9 699,0 tūkst. Eur daugiau negu 2022 metų lėšų likutis ir skiriamas 2023 m. gruodžio 31 d. buvusiems trumpalaikiams įsipareigojimams bei 2024 metų einamųjų darbų finansavimui.

Šiaulių miesto savivaldybės 2024 metų biudžeto asignavimai

Sprendimo projekto 1.2 p. pagal asignavimų valdytojus teikiami tvirtinimui asignavimai programoms vykdyti iš visų savivaldybės biudžeto finansavimo šaltinių - biudžeto pajamų, valstybės biudžeto dotacijų, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų, skolintų lėšų ir lėšų likučio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2023-12-31). Planuojant Savivaldybės 2024 metų asignavimus vadovautasi šiais kriterijais:

- Valstybės biudžeto dotacijos numatytos vadovaujantis valstybės institucijų ir įstaigų priimtais teisės aktais;

- Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos numatytos atsižvelgiant į 2024 metais planuojamas gauti ir panaudoti lėšas;

- paskolų grąžinimas, įsiskolinimų mokėjimas laikantis fiskalinių taisyklių;

- bendrojo finansavimo užtikrinimas projektams, gaunantiems ES ir kitų tarptautinių fondų paramą;

- atsižvelgiant į finansines galimybes.

Šiaulių miesto savivaldybės 2024 metų biudžeto projektas suformuotas 12 mėnesių pagal Šiaulių miesto savivaldybės 2023–2025 metų strateginį veiklos planą, 2024–2026 metų strateginio veiklos plano projektą.

Šiaulių miesto savivaldybės 2023 metų biudžeto projekto asignavimai paskirstyti 11 programų vykdyti:

(tūkst. Eur)

Programos pavadinimas	2023 m. biudžeto planas		2024 m. biudžeto projektas	2024 m. +;- palyginti su 2023 m. biudžeto planu	
	patvirtintas	patikslintas		patvirtintu	patikslintu

01 Miesto urbanistinės veiklos programa	1 073,0	1 082,3	1 594,4	521,4	512,1
02 Kultūros plėtros programa	9 776,6	10 219,8	8 552,2	-1 224,4	-1 667,6
03 Aplinkos apsaugos programa	8 203,6	8 436,1	6 740,3	-1 463,3	-1 695,8
04 Miesto infrastruktūros objektų priežiūros, modernizavimo ir plėtros programa	22 232,9	31 775,2	37 707,4	15 474,5	5 932,2
05 Miesto ekonominės plėtros programa	5 422,8	21 008,2	3 815,6	-1 607,2	-17 192,6
06 Turto valdymo ir privatizavimo programa	1 624,5	1 659,5	1 712,0	87,5	52,5
07 Sporto plėtros programa	11 269,6	9 306,1	17 963,2	6 693,6	8 657,1
08 Švietimo prieinamumo ir kokybės užtikrinimo programa	108 295,3	110 332,1	130 403,8	22 108,5	20 071,7
09 Bendruomenės sveikatinimo programa	3 936,5	3 421,1	6 788,7	2 852,2	3 367,6
10 Socialinės paramos įgyvendinimo programa	29 707,9	36 053,1	28 346,8	-1 361,1	-7 706,3
11 Savivaldybės veiklos programa	21 609,7	23 480,9	28 494,1	6 884,4	5 013,2
Iš viso	223 152,4	256 774,4	272 118,5	48 966,1	15 344,1

Šiaulių miesto savivaldybės 2024 metų biudžeto projekto asignavimų didžiausia dalis – 47,9 proc. – tenka Švietimo prieinamumo ir kokybės užtikrinimo programai. Miesto infrastruktūros objektų priežiūros, modernizavimo ir plėtros programai tenka apie 13,9 proc. Socialinės paramos įgyvendinimo programai ir Savivaldybės veiklos programai tenka po 10,5 proc. nuo visų biudžeto asignavimų.

Priėmus sprendimą, galimos pasekmės. Teigiamos – paskirstomi asignavimai programoms, numatytoms Šiaulių miesto savivaldybės 2024–2026 metų strateginiame veiklos plane, kuriam pritarė Strateginė plėtros taryba vykdyti pagal Šiaulių miesto savivaldybės 2024 metų biudžeto finansines galimybes. Neigiamos – nenumatoma.

Sprendimui įgyvendinti reikalingos lėšos. Savivaldybės biudžeto pajamų iš kitų finansavimo šaltinių lėšos.

Priėmus sprendimą, keičiami ar pripažįstami negaliojančiais teisės aktai. Nėra.

Sprendimui įgyvendinti reikalingi priimti papildomi teisės aktai: Savivaldybės mero patvirtinti savivaldybės biudžeto pajamų ir programų finansavimo bei programų vykdytojų veiklos planai.

Sprendimo projekto antikorupcinis vertinimas. Vertinimas neatliekamas.

Sprendimo projektą parengė Strateginio planavimo ir finansų skyrius. Tiesioginis rengėjas – skyriaus vedėja Vaida Kalasevičienė, tel. 38 34 27, skyriaus patarėja Irena Paliulytė, tel. 59 62 71, vyr. specialistė Dovilė Jozonienė, tel. 59 62 73, vyr. specialistė Janina Rusteikienė, tel. 59 62 93, vyr. specialistė Greta Kačinskienė, tel. 59 62 75.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai. Vertinimas neatliekamas.

Strateginio planavimo ir finansų skyriaus vedėja

Vaida Kalasevičienė